

BIZNES I ZARZĄDZANIE – poziom podstawowy – Część 1 i Część 2

Wymagania edukacyjne

Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości. Ocena ma dostarczyć uczniom, rodzicom i nauczycielowi rzetelnej informacji o specjalnych uzdolnieniach, postępach i trudnościach ucznia.

1. Sposoby sprawdzania osiągnięć ucznia:
 - prace pisemne (sprawdziany, kartkówki, testy);
 - ocena wykonywanych ćwiczeń;
 - ocena prac domowych (ćwiczenia, ocena zadań praktycznych wykonywanych przez ucznia);
 - ocena zaangażowania ucznia w realizację procesu kształcenia;
 - ocena pracy na lekcji (wypowiedzi ustne, udział w dyskusji, obserwacja zaangażowania uczniów w czasie wykonywania zadań indywidualnych jak i w grupie).
2. Przy odpowiedzi ustnej i pisemnej ocenie podlegają:
 - w odpowiedziach ustnych - precyzja wypowiedzi, poprawność językowa, poprawność merytoryczna i kultura wypowiedzi
 - w pracach pisemnych - poprawność rozwiązania zadania, logiczność wypowiedzi, poprawność zastosowanej metody do rozwiązania zadania, zgodność odpowiedzi z pytaniem;
 - podczas pracy w grupie – sposoby podejmowania decyzji, współdziałanie w grupie, postawę podczas pracy, formę prezentacji wyników pracy.
3. Każdy sprawdzian pisemny (po zakończeniu działu) jest zapowiedziany przynajmniej na tydzień przed terminem pisania.
4. Uczeń może poprawić ocenę ze sprawdzianu lub innej zapowiedzianej formy oceny w ciągu 2 tygodni od jej uzyskania. Ocenę można poprawić raz, a termin poprawy należy ustalić z nauczycielem.
5. Uczeń nieobecny na sprawdzianie lub teście ma obowiązek napisać pracę w ciągu 1 tygodnia po nieobecności w szkole, w terminie ustalonym przez nauczyciela (termin ten może ulec wydłużeniu po bardzo długiej nieobecności w szkole).
6. Uczeń, który nie napisze pracy pisemnej w ustalonym terminie otrzymuje ocenę niedostateczną.

7. Nauczyciel może przeprowadzić bez zapowiedzi „kartkówkę” obejmującą materiał z 3 ostatnich lekcji.
8. Uczeń ma prawo jeden raz w ciągu semestru zgłoszenia „nieprzygotowania” do lekcji, tzw. „np.”. Wyjątek stanowią zapowiedziane sprawdziany.
9. Nieobecność na lekcji nie zwalnia ucznia z przygotowania do lekcji (chyba, że jest to dłuższa nieobecność np. pobyt w szpitalu, ponad tydzień zwolnienia). Ten fakt należy zgłosić nauczycielowi na początku lekcji.
10. Nauczyciel, na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się.
11. Za prace na lekcji przyznawane są „plusy”.
12. Przy ocenianiu prac pisemnych, przyjmuje się następujący przelicznik procentowy:
 - 100% - celujący
 - 96 – 99% + bardzo dobry
 - 90 – 95% bardzo dobry
 - 83 – 89% +dobry
 - 75 – 82 % dobry
 - 63 – 74% + dostateczny
 - 50 – 62% dostateczny
 - 43 – 49% + dopuszczający
 - 30 – 42% dopuszczający
 - 20 – 29% + niedostateczny
 - < 20% niedostateczny

W czasie wszystkich zajęć zaleca się, aby w szczególności doceniać:

- umiejętność dokonywania analizy dostępnych danych źródłowych,
- aktywność w dyskusjach oraz debatach tematycznych,
- współpracę w grupie, zgłaszanie własnych przykładów oraz pomysłów,
- zdolność interpretacji omawianych sytuacji oraz przykładów,
- umiejętność prezentowania własnego stanowiska,
- krytyczny dobór argumentów i kontrargumentów,
- dostrzeganie zależności między poszczególnymi prawami i zjawiskami społeczno-gospodarczymi,
- ciekawość i dociekliwość

Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
OSOBA PRZEDSIĘBIORCZA WE WSPÓŁCZESNYM ŚWIECIE							
1.	Kształtowanie kompetencji przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> wprowadzenie do tematu nr 1 znaczenie przedsiębiorczości dla gospodarki przedsiębiorczość jako kompetencja analiza SWOT własnych kompetencji doskonalenie swoich kompetencji 	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie przedsiębiorczości wymienia cechy osoby przedsiębiorczej rozumie, na czym polega analiza SWOT 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zależności między wiedzą, umiejętnościami i postawami związanymi z kompetencjami przedsiębiorczymi rozumie, jak przedsiębiorczość wpływa na gospodarkę rynkową dostrzega różnice między przedsiębiorczością w wymiarze psychologicznym i ekonomicznym 	<ul style="list-style-type: none"> przeprowadza analizę SWOT i samodzielnie interpretuje jej wyniki wie, jak doskonalić kompetencje przedsiębiorcze wyjaśnia, jakie znaczenie mają czynniki produkcji dla kształtowania postawy przedsiębiorczej 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje propozycje własnych cech, umiejętności i postaw osoby przedsiębiorczej dokonuje analizy SWOT w odniesieniu do różnych podmiotów np. uczelni wyższej, na którą uczeń planuje asie dostać 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady prezentuje własne stanowisko z uzasadnieniem np. na temat niebezpieczeństw związanych z błędną interpretacją przedsiębiorczości
2.	Komunikatywność	<ul style="list-style-type: none"> wprowadzenie do tematu nr 2 rola komunikatywności komunikacja werbalna i niewerbalna sposoby rozwiązywania konfliktów 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym jest komunikatywność dostrzega różnice między komunikacją werbalną i niewerbalną wskazuje źródła konfliktów i wskazuje metody rozwiązywania konfliktów 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie znaczenie komunikatywności dla rozwoju postawy przedsiębiorczej podaje przykłady barier komunikacyjnych dostrzega znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w codziennym życiu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje metody pokonywania barier komunikacyjnych wie, jaki rodzaj rozwiązywania konfliktów jest najefektywniejszy i uzasadnia dlaczego 	<ul style="list-style-type: none"> omawia, w jaki sposób prowadzić skutecznie negocjacje prezentuje przykłady zasad skutecznej komunikacji w praktyce stosuje różne formy komunikacji i autoprezentacji 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady prezentuje własne stanowisko na temat skuteczności negocjacji, mediacji i arbitrażu wskazuje najczęściej występujące błędy we wzajemnej komunikacji i omawia, jak im zapobiegać

Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopelniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopelniające, a także:
3.	Umiejętności radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych	<ul style="list-style-type: none"> wprowadzenie do tematu nr 3 zachowania asertywne obrona przed manipulacją stres a dobrostan psychiczny empatia 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że asertywność to nie tylko mówienie „nie” rozumie, że manipulacja jest postawą negatywną wyjaśnia, czym jest dobrostan psychiczny dostrzega, że empatia pozwala lepiej zrozumieć innych 	<ul style="list-style-type: none"> omawia zachowania asertywne wskazuje przykładowe techniki manipulacyjne wie, czym jest dobry i zły stres rozumie, że empatia pomaga w pracy zawodowej i biznesie 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jak skutecznie bronić się przed manipulacją wie, jak troszczyć się o własny dobrostan psychiczny wskazuje na znaczenie aktywnego słuchania 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia na przykładach, jakie są skutki stresu i jak z nim skutecznie walczyć podaje na przykładach przykłady manipulacji w życiu 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady prezentuje własne stanowisko na temat sposobów obrony przed manipulacją angażuje się w dyskusje i aktywizuje do niej innych uczniów
4.	Praca zespołowa	<ul style="list-style-type: none"> wprowadzenie do tematu nr 4 charakterystyka pracy zespołowej budowanie zespołu zarządzanie czasem pracy indywidualnej i zespołowej metody efektywnego zarządzania czasem 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi wymienić przykładowe wady i zalety pracy zespołowej wie, że zarządzanie czasem przynosi wiele korzyści przedstawia etapy podejmowania decyzji 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi wskazać czynniki, które składają się na sukces pracy zespołowej i indywidualnej rozumie, jakie bariery przeszkadzają w budowaniu zespołu wskazuje najważniejsze elementy zarządzania czasem 	<ul style="list-style-type: none"> wie, czym jest optymalizacja w pracy wyjaśnia na przykładzie, jak działa macierz Eisenhowera zna metody zarządzania czasem wie, co przeszkadza w podejmowaniu decyzji 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje i wyjaśnia różnice w efektywności pracy wynikające ze specyfiki pracy zespołowej i indywidualnej wyjaśnia na przykładach, która metoda zarządzania czasem jest najefektywniejsza 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady prezentuje przykładowy plan podziału zadań w realizowanym szkolnym projekcie lub przedsięwzięciu wie, jak pokonywać bariery decyzyjne i efektywnie motywować siebie i innych do pracy

Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
5.	Kreatywne myślenie i innowacje	<ul style="list-style-type: none"> wprowadzenie do tematu nr 5 metody kreatywnego myślenia innowacyjność 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że kreatywność to twórcze przeobrażanie zastanej rzeczywistości wymienia i krótko opisuje techniki kreatywnego myślenia rozumie, że innowacyjność to wprowadzanie nowości na rynek 	<ul style="list-style-type: none"> omawia jedną z technik kreatywnego myślenia na przykładzie z życia wymienia przykłady źródeł innowacji 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice i podobieństwa między różnymi technikami kreatywnego myślenia rozumie, co wpływa na innowacyjność i rozróżnia innowacje procesowe oraz produktowe 	<ul style="list-style-type: none"> omawia na przykładach, jak innowacje pozwalają budować przewagi konkurencyjne przedsiębiorstw rozumie, jak kreatywność wpływa na biznes 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady wskazuje przykłady innowacyjnych produktów i usług i łączy je z kreatywnym myśleniem
ZARZĄDZANIE PROJEKTAMI							
6.	Specyfika projektu	<ul style="list-style-type: none"> wprowadzenie do tematu nr 6 etapy projektu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia istotę projektu rozdziela projekt od procesu wskazuje etapy projektu 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje poszczególne etapy projektu 	<ul style="list-style-type: none"> na wybranym przykładzie opisuje szczegółowo przynajmniej jeden etap projektu wie i rozumie, jaką odpowiedzialność za projekt ponosi kierownik projektu i wskazuje jego główne zadania 	<ul style="list-style-type: none"> planuje przykładowy projekt oraz wie, jak przygotować harmonogram 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady przedstawia możliwe problemy, które mogą wystąpić na różnych etapach realizacji projektu i proponuje środki zaradcze

Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
7.	Technika SMART w definiowaniu celów projektu	<ul style="list-style-type: none"> wprowadzenie do tematu nr 7 technika SMART zastosowanie techniki SMART w życiu codziennym 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, na czym polega metoda SMART 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia na przykładzie, na czym polega metoda SMART 	<ul style="list-style-type: none"> określa cele projektu za pomocą metody SMART wie, na czym polega metoda SMARTer 	<ul style="list-style-type: none"> szczegółowo analizuje poszczególne punkty metody SMART oraz SMARTer oraz proponuje przykłady ich wykorzystania w planowaniu np. własnej kariery zawodowej 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady wykorzystuje zasadę 6W przy określaniu celów projektów społecznych i biznesowych
8.	Budżet w projekcie	<ul style="list-style-type: none"> wprowadzenie do tematu nr 8 metody planowania budżetu monitorowanie wykonania budżetu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym jest budżet w projekcie przedstawia etapy planowania budżetu 	<ul style="list-style-type: none"> wie, jakie znaczenie ma monitorowanie budżetu wyjaśnia, czym są przesunięcia (korekty) w budżecie 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przyczyny przesunięć w budżecie analizuje na przykładzie wybrany etap planowania budżetu 	<ul style="list-style-type: none"> szczegółowo analizuje poszczególne etapy planowania budżetu samodzielnie wykonuje prosty przykładowy budżet projektu lub przedsięwzięcia 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady dyskutuje na temat skutków jakie powodują przesunięcia w budżecie i zwraca uwagę na dobór zasobów do wykonywanego projektu przedstawia możliwe źródła finansowania projektu

Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
9.	Sprawozdanie z zadania projektowego i analiza ryzyka w projekcie	<ul style="list-style-type: none"> wprowadzenie do tematu nr 9 sprawozdanie z zadania projektowego analiza ryzyka w projekcie 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia z jakich punktów składa się raport końcowy rozumie, czym jest ryzyko w projekcie 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi wskazać etapy analizy ryzyka i metody zarządzania ryzykiem w projekcie wie, jakie punkty wchodzi w skład przykładowego sprawozdania 	<ul style="list-style-type: none"> zna i rozumie źródła ryzyka i wie na czym polega zarządzanie ryzykiem w projekcie 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje przykładowe sprawozdanie z realizacji projektu wskazuje, jakie przykładowe załączniki należy zamieścić prezentuje na przykładzie jedną z metod przeprowadzania analizy ryzyka 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady wie jakie znaczenie przy oszacowaniu ryzyka mają takie nauki, jak np. ekonometria czy statystyka proponuje własne pomysły i rozwiązania na niwelowanie ryzyka w wybranych projektach

Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
GOSPODARKA RYNKOWA							
10.	Przedsiębiorczość a rozwój społeczno-gospodarczy	<ul style="list-style-type: none"> wprowadzenie do tematu nr 17 klasyfikacja przedsiębiorców czynniki gospodarcze stymulujące lub hamujące rozwój przedsiębiorczości 	<ul style="list-style-type: none"> wie i wyjaśnia, jak się klasyfikuje przedsiębiorców zna podstawowe czynniki stymulujące i blokujące rozwój przedsiębiorczości wymienia przynajmniej jedną instytucję państwową, której zadaniem jest wspieranie i promowanie przedsiębiorczości 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zależności między rozwojem przedsiębiorczości i rozwojem gospodarczym regionu i kraju rozumie, że działalność gospodarcza to zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana w imieniu własnym i w sposób ciągły wyjaśnia, na czym polega wyodrębnienie prawne, ekonomiczne, terytorialne i organizacyjne przedsiębiorstwa 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wszystkie omówione instytucje wspierające przedsiębiorczość i krótko opisuje ich zadania omawia na przykładach, jakie znaczenie dla gospodarki mają wybrane czynniki stymulujące lub hamujące rozwój przedsiębiorczości 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym się różnią aktywa od pasywów precyzyjnie określa znaczenie przedsiębiorczości w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju lub regionu wie i rozumie jakie znaczenie dla rozwoju przedsiębiorczości mają też business center club, akademickie inkubatory przedsiębiorczości czy aniołowie biznesu. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice i podobieństwa między różnymi formami przedsiębiorstw inicjuje dyskusję na temat przyczyn wysokiego wskaźnika mikroprzedsiębiorstw w Polsce omawia bariery wejścia na rynek dla tzw. start-upów i inicjuje dyskusję na temat ich znaczenia w gospodarce

Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
11.	Fundamentalne wartości gospodarki rynkowej	<ul style="list-style-type: none"> wprowadzenie do tematu nr 18 charakterystyka gospodarki rynkowej filary gospodarki rynkowej ograniczenia wolności gospodarczej zalety i wady gospodarki rynkowej 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia główne filary rynku oraz podstawowe cechy gospodarki rynkowej wie, że takie filary jak wolność, własność i konkurencja podlegają ochronie prawnej w Konstytucji RP 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje szczegółowo przynajmniej jedną cechę gospodarki rynkowej i jeden filar rynku 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na najważniejsze zalety i wady gospodarki rynkowej rozumie znaczenie oparcia gospodarki na wolności gospodarczej, własności prywatnej i uczciwej konkurencji szczegółowo omawia wszystkie filary rynku wraz z przykładami 	<ul style="list-style-type: none"> Wyjaśnia, jakie konsekwencje może przynieść ograniczanie swobody działalności gospodarczej analizuje i omawia wszystkie cechy gospodarki rynkowej wie i rozumie, do jakich skutków doprowadziły gospodarki centralnie planowane 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie na przykładach historycznych dokonuje analizy porównawczej między gospodarką rynkową a centralnie planowaną inicjuje dyskusję na temat przyczyn upadków gospodarek centralnie planowanych w Europie po 1989 roku
12.	Rodzaje rynków i ich funkcje	<ul style="list-style-type: none"> wprowadzenie do tematu nr 19 klasyfikacja rynków funkcje rynku 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym jest rynek i przedstawia funkcje rynku w gospodarce 	<ul style="list-style-type: none"> zna kryteria klasyfikacji rynku i wyjaśnia przynajmniej jedno kryterium klasyfikacji rynku wie i rozumie, czym jest popyt, podaż i cena 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady wszystkich wymienionych kryteriów podziałów rynku szczegółowo omawia wszystkie funkcje rynku wie, że popyt, podaż i cena to najważniejsze mechanizmy rynkowe 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wszystkich uczestników rynku podaje przykłady różnych rynków i wskazuje na różnice i podobieństwa między nimi, oraz bariery wejścia na te rynki 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady wyjaśnia na czym polega „niewidzialna ręka rynku” oraz dostrzega różne patologie rynkowe takie jak np. szara strefa czy nieuczciwa konkurencja

Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
13.	Podmioty gospodarki rynkowej	<ul style="list-style-type: none"> wprowadzenie do tematu nr 20 zależności między podmiotami gospodarki rynkowej 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wszystkie podmioty gospodarki rynkowej 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia podstawowe zależności między podmiotami gospodarki rynkowej 	<ul style="list-style-type: none"> omawia szczegółowo wszystkie podmioty gospodarcze i ich najważniejsze funkcje w gospodarce 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że najważniejsze podmioty to przedsiębiorstwa i gospodarstwa domowe i wyjaśnia na przykładach w jaki sposób ich kondycja wpływa na stan państwa wyjaśnia, jakie są źródła finansowania oraz najważniejsze wydatki wszystkich podmiotów gospodarczych 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady dostrzega pomocniczą funkcję organizacji pozarządowych i potrafi przedstawić przykłady fundacji i stowarzyszeń wspierających państwo i obywateli

Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
14.	Prawo popytu i podaży. Czynniki kształtujące popyt i podaż	<ul style="list-style-type: none"> wprowadzenie do tematu nr 21 rodzaje popytu prawo popytu czynniki kształtujące popyt rodzaje podaży prawo podaży determinanty podaży 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia na prostych przykładach, jak działa prawo popytu i prawo podaży podaje przynajmniej po jednym czynnikiem wpływającym na popyt oraz podaż 	<ul style="list-style-type: none"> omawia podział popytu ze względu na zakres popytu i rodzaj potrzeb omawia i podaje przykład przynajmniej jednego paradoksu ekonomicznego wymienia najważniejsze rodzaje podaży wskazuje na podstawowe zależności między popytem i podażą 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wszystkie determinanty popytu oraz podaży dostrzega poza cenowe czynniki wpływające na wielkość popytu oraz strukturę podaży zna i rozumie, jak działa zasada <i>ceteris paribus</i> (łac., 'wszystko inne jest równe') 	<ul style="list-style-type: none"> graficznie przedstawia zależności między popytem oraz podażą omawia wszystkie wyjątki od prawa popytu i podaży i podaje do nich przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady przedstawia analizę przyczyn oraz skutków występowania paradoksów ekonomicznych aktywnie dyskutuje np. na temat poglądu, że w dzisiejszej gospodarce rynkowej coraz częściej podaż kreuje popyt (podaje argumenty za i przeciw) wyznacza punkt równowagi rynkowej jako punkt przecięcia krzywej popytu i krzywej podaży

Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
15.	Prawa konsumenta	<ul style="list-style-type: none"> wprowadzenie do tematu nr 22 konsument umowa konsumencka prawa konsumenta instytucje broniące praw konsumenta składanie reklamacji rękojmia i gwarancja zwrot towarów bez wad pismo reklamacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> wie, kim jest konsument zna i rozumie podstawowe rodzaje praw konsumenta potrafi wymienić najważniejsze instytucje konsumenckie wie, co to jest gwarancja i rękojmia 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia konsumenta od nabywcy zna podstawowe kompetencje instytucji konsumenckich odróżnia reklamację z tytułu gwarancji od reklamacji z tytułu rękojmi jest krytyczny wobec ofert rynkowych, reklam i informacji o towarach i usługach wie, że obowiązkiem sprzedawcy jest przyjąć reklamację od konsumenta 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, na czym polega różnica między wadami fizycznymi oraz prawnymi wyjaśnia, jak się składa reklamację z tytułu gwarancji i z tytułu rękojmi sporządza przykładową reklamację 	<ul style="list-style-type: none"> precyzyjnie tłumaczy zasady dokonywania zwrotu towaru bez wad rozumie, na czym polega uchylanie się od załatwiania reklamacji i jakie niesie za sobą konsekwencje dla sprzedawcy i konsumenta 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady wskazuje na podstawowe błędy jakie popełniają konsumenci aktywnie bierze udział lub jest głównym inicjatorem projektu <i>Dzień konsumenta</i> podaje przykłady nieuczciwych praktyk stosowanych zarówno przez sprzedawców, jak i konsumentów
16.	Parametry charakteryzujące gospodarkę	<ul style="list-style-type: none"> wprowadzenie do tematu nr 23 PKB stopa wzrostu PKB PKB <i>per capita</i> wskaźnik inflacji wskaźnik bezrobocia wskaźnik zatrudnienia 	<ul style="list-style-type: none"> krótko wyjaśnia, co to są PKB, wskaźniki inflacji, bezrobocia oraz zatrudnienia 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega różnicę między PKB a PKB <i>per capita</i> i wyjaśnia, czym charakteryzuje się stopa wzrostu PKB dostrzega zależności między bezrobociem a wskaźnikiem zatrudnienia 	<ul style="list-style-type: none"> omawia rodzaje inflacji i bezrobocia i wskazuje na ich główne przyczyny wyjaśnia, o czym świadczy wzrost lub spadek PKB przez dwa kolejne kwartały 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje dane statystyczne na temat PKB, inflacji, bezrobocia i zatrudnienia rozumie główne założenia metody obliczania PKB 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na inne parametry gospodarcze, dzięki którym możliwa jest pełniejsza ocena danej gospodarki omawia zależności między inflacją a bezrobociem na przykładzie transformacji gospodarczej w Polsce na przełomie lat 80. i 90. XX wieku

Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
17.	Budżet państwa i jednostek terytorialnych	<ul style="list-style-type: none"> wprowadzenie do tematu nr 24 zasady budżetu państwa dochody budżetowe wydatki budżetowe wydatki z budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego deficyt budżetowy i dług publiczny 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym jest budżet państwa wie, że głównym źródłem dochodów budżetu państwa są podatki podaje przykładowe wydatki państwa wie, co to jest deficyt budżetowy i dług publiczny 	<ul style="list-style-type: none"> omawia rolę budżetu państwa oraz zasady budżetowe podaje przynajmniej po jednym przykładzie dochodów podatkowych i niepodatkowych budżetu państwa zna i omawia klasyfikację COFOG wskazuje na podstawowe różnice między budżetem państwa a budżetem jednostek samorządu terytorialnego rozumie zależności między długiem publicznym a deficytem budżetowym 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi wymienić wszystkie główne źródła dochodów państwa i jednostek samorządowych wyjaśnia celowość głównych wydatków państwa oraz jednostek samorządowych omawia różnice między dotacjami a subwencjami podaje konkretne przykłady dotacji i subwencji podaje przyczyny wzrostu długu publicznego i powstawania deficytu budżetowego 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega znaczenie funduszy unijnych i omawia na przykładach ich wpływ na gospodarkę wyjaśnia znaczenie konieczności przestrzegania limitu długu publicznego i deficytu budżetowego 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie na przykładach dokonuje analizy budżetu państwa oraz jednostek samorządowych formułuje wnioski i rekomendacje odnośnie konieczności zwiększenia lub zmniejszenia wydatków inicjuje i prowadzi dyskusję, debatę na temat znaczenia budżetu państwa dla konsumentów i przedsiębiorców podaje przykłady wspierania przez budżet państwa konsumentów oraz firm i ocenia zasadność tego wsparcia

Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
18.	Podmioty polityki społecznej	<ul style="list-style-type: none"> wprowadzenie do tematu nr 25 cele polityki społecznej podmioty polityki społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> wie i rozumie, że polityka społeczna ma duży wpływ na prawidłowe funkcjonowanie państwa wskazuje 3 główne cele polityki społecznej potrafi wymienić przynajmniej jeden krajowy i międzynarodowy podmiot społeczny 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega główne problemy społeczne w Polsce krótco omawia cele polityki społecznej wyjaśnia funkcje wybranych podmiotów społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega i omawia wszystkie obszary polityki społecznej wie, że inwestowanie w człowieka to najefektywniejsze narzędzie aktywizacji i rozwoju społecznego wyjaśnia funkcje i przykładowe zadania podmiotów społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega rolę i znaczenie organizacji pozarządowych proponuje rozwiązania dla wybranych problemów społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia różnice i zasadność stosowania różnych rodzajów polityk społecznych analizuje przyczyny i skutki problemów społecznych na wybranych przykładach interpretuje wskaźnik Ginniego i wyjaśnia znaczenie nierówności społecznych
19.	Patriotyzm ekonomiczny	<ul style="list-style-type: none"> wprowadzenie do tematu nr 26 patriotyzm konsumencki i gospodarczy pozytywny wpływ patriotyzmu gospodarczego na rozwój gospodarczy polskie produkty 	<ul style="list-style-type: none"> wie i rozumie, że patriotyzm ekonomiczny przynosi wiele korzyści potrafi rozpoznać polski produkt 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega różnice między patriotyzmem konsumenckim i gospodarczym wyjaśnia, kim jest świadomy konsument potrafi podać prefiksy innych niż polskie produkty 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje korzyści oraz wyzwania związane z patriotyzmem ekonomicznym wie, jak dokonać świadomych wyborów konsumenckich 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady polskich produktów, które osiągnęły sukces w kraju i na świecie wyjaśnia, jakie znaczenie ma patriotyzm ekonomiczny w czasach globalizacji 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady podaje przykłady polskich hitów eksportowych oraz głównych odbiorców polskiego eksportu dostrzega trendy gospodarcze np. protekcjonizm i podaje ich przykłady

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
FINANSE OSOBISTE							
1.	Pieniądz w gospodarce rynkowej	<ul style="list-style-type: none"> cechy pieniądza funkcje pieniądza formy pieniądza obieg pieniądza kryptowaluty 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje podstawowe cechy, funkcje i formy pieniądza zna pojęcie obiegu pieniądza 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje podmioty, które biorą udział w obiegu pieniądza zna i rozumie pojęcie kryptowalut i podaje ich przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje cechy dobrego pieniądza i odnosi je do przykładowych walut prezentuje schemat obiegu pieniądza w gospodarce wskazuje przyczyny ewolucji pieniądza w czasie wyjaśnia różnice między pieniądzem gotówkowym a bezgotówkowym ocenia poziom ryzyka związany z kryptowalutami 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie i wyjaśnia zależności między poszczególnymi funkcjami pieniądza w gospodarce wyjaśnia szczegółowo zależności między podmiotami gospodarczymi biorącymi udział w obiegu pieniądza szacuje poziom ryzyka związany z podażą pieniądza 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku prezentuje własne stanowisko na temat kierunku rozwoju pieniądza wskazuje na zagrożenia związane ze zbyt dużą podażą pieniądza i potrafi podać przykłady realnych możliwych skutków w gospodarce, spowodowanych zbyt silną podażą pieniądza
2.	Dojrzałość finansowa. Postawy wobec pieniądza	<ul style="list-style-type: none"> dojrzałość finansowa ocena własnej dojrzałości finansowej znaczenie pieniądza typy postaw wobec pieniądza 	<ul style="list-style-type: none"> podaje definicję dojrzałości finansowej wymienia społeczne funkcje pieniądza 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie czynniki, jakie wpływają na dojrzałość finansową człowieka przedstawia typy postaw wobec pieniędzy 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady zachowań, które świadczą o dojrzałości lub braku dojrzałości finansowej omawia na przykładach wszystkie funkcje społeczne pieniądza rozumie, jakie znaczenie ma poznanie swojego typu postawy wobec pieniędzy 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje poszczególne czynniki wpływające na postawy wobec pieniędzy wyjaśnia, w jaki sposób typ osobowości wpływa na sposób traktowania pieniądza przez człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku interpretuje i ocenia wyniki badań na temat poziomu świadomości finansowej Polaków przedstawia swoje pomysły na racjonalne zarządzanie pieniądzem

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
3.	Instytucje rynku finansowego w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> rodzaje instytucji rynku finansowego funkcje instytucji rynku finansowego 	<ul style="list-style-type: none"> podaje definicję rynku finansowego wskazuje najważniejsze publiczne instytucje rynku finansowego podaje przykłady funkcji wybranej instytucji 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady funkcji każdej z omówionych instytucji dostrzega różnicę między rynkiem finansowym a rynkiem kapitałowym 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jakim celu na rynku finansowym musi występować wiele instytucji finansowych wskazuje motywy ekonomiczne firm z sektora bankowego i ubezpieczeniowego działających na rynku 	<ul style="list-style-type: none"> szczegółowo opisuje wpływ funkcji i zadań poszczególnych instytucji na konsumentów, przedsiębiorców i całą gospodarkę dostrzega szanse, jakie niektóre z instytucji dają na realizację własnych celów, np. założenie startupu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje zależności i powiązania między poszczególnymi instytucjami podaje przykłady akcji informacyjnych instytucji publicznych i ocenia ich jakość, zasięg i wpływ na budowanie świadomości finansowej obywateli
4.	Funkcjonowanie gospodarstw domowych	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonowanie gospodarstw domowych budżet domowy dochody i wydatki gospodarstw domowych spirala zadłużenia upadłość konsumenta 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, czym jest gospodarstwo domowe wymienia przykładowe dochody i wydatki gospodarstwa domowego definiuje pojęcie deficytu budżetowego i nadwyżki budżetowej 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega znaczenie gospodarstwa domowego w gospodarce omawia funkcje wewnętrzne i zewnętrzne gospodarstwa domowego wyjaśnia pojęcia <i>spirala zadłużenia</i> i <i>upadłość konsumenta</i> 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady konkretnych wewnętrznych i zewnętrznych funkcji gospodarstwa domowego wyjaśnia przyczyny powstawania deficytu budżetowego i opisuje mechanizm wpadnięcia w tzw. spiralę zadłużenia 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia na prostych przykładach, jak można przeciwdziałać powstawaniu deficytu budżetowego omawia procedurę zgłaszania upadłości konsumentkiej wie i rozumie, jak przeciwdziałać spirali zadłużenia 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku wyjaśnia, jak problemy budżetowe w gospodarstwach domowych wpływają na wielkość sprzedaży przedsiębiorców oraz wielkość wpływów z podatków do budżetu państwa

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
5.	Zarządzanie budżetem	<ul style="list-style-type: none"> planowanie budżetu domowego metody kontrolowania wydatków sposoby oszczędzania pieniędzy 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie i dostrzega znaczenie planowania wydatków i dochodów wie, że oszczędzanie jest ważną umiejętnością 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia czynniki, które wpływają na lepsze zarządzanie domowymi finansami wskazuje główne kroki planowania budżetu domowego 	<ul style="list-style-type: none"> rozdzieli poszczególne dochody i wydatki, potrafi ocenić ich wielkość i stopień ważności w strukturze budżetu analizuje przyczyny trudności w realizowaniu planów budżetowych 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje plan budżetu domowego, wskazuje jego najważniejsze punkty i analizuje oraz wprowadza możliwe korekty podaje przykłady działań, które nie tylko zmniejszają wydatki, ale również zwiększają dochody 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku podaje skuteczne sposoby budowania tzw. poduszki finansowej przygotowuje dokładny plan budżetu gospodarstwa domowego oraz podaje i ocenia różne warianty postępowania na wypadek pojawienia się dodatkowych obciążeń w budżecie domowym
6.	Rodzaje podatków w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> cechy podatków rodzaje podatków 	<ul style="list-style-type: none"> podaje definicję podatku i wskazuje jego główne cechy podaje przykłady podatków w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> omawia poszczególne cechy podatku wskazuje najważniejsze kryteria podziału podatków w Polsce wie, że podatki to główne źródło dochodów państwa 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia podstawy prawne funkcjonowania poszczególnych podatków omawia i charakteryzuje podatki według podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia sposób poboru podatków wyjaśnia, jakich grup dotyczą poszczególne podatki podaje przykładowe stawki podatkowe 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje znaczenie podatków dla całej gospodarki i wskazuje zależności między wielkością obciążeń podatkowych a kondycją gospodarstw domowych, przedsiębiorstw oraz państwa dostrzega i ocenia kierunki zmian, związane z możliwością płacenia podatków w kryptowalutach w niektórych krajach

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
7.	Rozliczanie PIT	<ul style="list-style-type: none"> • deklaracje PIT • składanie zeznań podatkowych • sposoby rozliczeń i formy opodatkowania • mikrorachunek podatkowy 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, kto jest zobowiązany do składania deklaracji PIT • wie, w jaki sposób składa się zeznania podatkowe • wskazuje różnicę między przychodem i dochodem 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykłady deklaracji podatkowych • wskazuje przykłady czynników wpływających na wielkość podatku • zna formy opodatkowania i dwie główne stawki podatku PIT w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega korzyści oraz ograniczenia, związane z rozliczaniem podatkowym przedsiębiorstw i osób nieprowadzących działalności gospodarczej • oblicza należny podatek dochodowy w podanych przykładach 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie wypełnia całą deklarację podatkową PIT • omawia na przykładach poszczególne punkty deklaracji, takie jak np. ulgi i odliczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku • wybiera optymalną formę opodatkowania, dopasowaną do konkretnych grup podatników • ocenia zasadność niektórych ulg i odliczeń, np. prawa do skorzystania z zerowego podatku PIT dla osób do 26. roku życia

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
8.	Formy oszczędzania i inwestowania	<ul style="list-style-type: none"> • formy oszczędzania • formy inwestowania • szacowanie ryzyka i zysku • spekulacja i hazard 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, czym oszczędzanie różni się od inwestowania • podaje przykłady oszczędzania i inwestowania • dostrzega znaczenie ryzyka • definiuje pojęcie hazardu i spekulacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zalety oszczędzania i inwestowania • wyjaśnia różnice między przykładowymi formami oszczędzania, np. lokatami a kontami oszczędnościowymi • dostrzega różny poziom ryzyka związany z poszczególnymi formami inwestowania • odróżnia inwestowanie od hazardu i spekulacji • zna i rozumie podstawowe zasady oszczędzania i inwestowania 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje poziom ryzyka oraz wskazuje możliwą stopę zwrotu poszczególnych form oszczędzania i inwestowania • oblicza należne odsetki od lokaty • wymienia przykłady alternatywnych form inwestowania • rozumie znaczenie konieczności dodatkowego oszczędzania na emeryturę 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje świadomego wyboru formy oszczędzania i / lub inwestowania, dopasowanej do wielkości kapitału, poziomu wiedzy, doświadczenia finansowego, poziomu akceptacji ryzyka itp. • dokładnie szacuje ryzyka i niebezpieczeństwa związane z alternatywnymi formami inwestowania • wymienia przyczyny i skutki hazardu i spekulacji na rynku finansowym 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku • dokonuje analizy porównawczej lub analizy SWOT wszystkich form oszczędzania i inwestowania oraz ocenia je pod kątem ich wpływu na gospodarkę

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
9.	Analiza oferty bankowej i pozabankowych instytucji pożyczkowych	<ul style="list-style-type: none"> zasady analizy oferty bankowej i pozabankowej wybór ofert bankowej i pozabankowej kredyty i pożyczki bezpieczeństwo w bankowości internetowej 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega podstawowe różnice między bankami a instytucjami pozabankowymi podaje przykłady ofert bankowych rozumie znaczenie bezpiecznego korzystania z bankowości elektronicznej i mobilnej 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady kont bankowych, kart płatniczych, kredytów i pożyczek podaje przykłady zasad bezpiecznego korzystania z produktów finansowych 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje czynniki wpływające na wybór banku wymienia i opisuje poszczególne formy kont, kredytów, pożyczek i wskazuje najważniejsze różnice między nimi opisuje formy zabezpieczenia kredytowego oraz oblicza odsetki od kredytu na prostym przykładzie 	<ul style="list-style-type: none"> dokonuje szczegółowej analizy porównawczej oferty bankowej i pozabankowej oraz wskazuje, jaki profil klientów powinien korzystać z wybranych form zna i potrafi zastosować wszystkie procedury, związane z utratą karty czy innymi zagrożeniami w zakresie bezpieczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku porównuje i interpretuje konkurencyjne oferty poszczególnych banków i instytucji pozabankowych oraz omawia na przykładach wszystkie koszty i korzyści, konieczność płacenia podatku od zysków kapitałowych itp.
10.	Analiza umowy kredytu gotówkowego / pożyczki gotówkowej	<ul style="list-style-type: none"> różnica między kredytem a pożyczką ważne zapisy w umowach o kredyt / pożyczkę nieetyczne zachowania finansowe 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje podstawowe różnice między kredytem a pożyczką wymienia przykłady nieetycznych zachowań na rynku finansowym 	<ul style="list-style-type: none"> omawia poszczególne cechy kredytu i pożyczki wskazuje najważniejsze informacje, jakie muszą się znaleźć w umowie kredytu lub pożyczki dostrzega skutki nieetycznych zachowań na rynku finansowym 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje najważniejsze wady i zalety kredytów oraz pożyczek analizuje zapisy umowy kredytowej lub pożyczkowej dostrzega przyczyny nieetycznych zachowań na rynku finansowym 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza koszt kredytu lub pożyczki na podstawie RRSO ocenia przyczyny i skutki nieetycznych zachowań na rynku finansowym w odniesieniu do poszczególnych konsumentów, przedsiębiorców, jak i całej gospodarki omawia metody i sposoby przeciwdziałania powstawaniu nieetycznych zachowań finansowych 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na znaczenie czasu trwania pożyczki i kredytu oraz wyjaśnia, w jaki sposób dłuższy czas spłaty rat wpływa na wzrost całkowitych kosztów kredytu lub pożyczki porównuje rzeczywiste przykłady umów kredytów i pożyczek i wskazuje główne punkty wspólne wszystkich rodzajów umów dostrzega ewentualne niewłaściwe zapisy w umowach

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
11.	Ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenia zdrowotne. Emerytura	<ul style="list-style-type: none"> • charakterystyka ubezpieczeń społecznych • podmioty podlegające ubezpieczeniom społecznym • system emerytalny 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje definicje ubezpieczeń społecznych oraz ubezpieczenia zdrowotnego • zna instytucję, która nadzoruje system ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych w Polsce • wymienia cztery rodzaje ubezpieczeń społecznych • wskazuje trzy filary systemu emerytalnego 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje cztery rodzaje ubezpieczeń społecznych oraz wskazuje różnicę między ubezpieczeniem zdrowotnym a ubezpieczeniami społecznymi • wskazuje przykładowe funkcje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych • charakteryzuje system emerytalny i wskazuje, które filary są obowiązkowe, a które dobrowolne 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zakres ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych • zna wysokość poszczególnych składek ubezpieczeniowych • rozumie znaczenie dodatkowego oszczędzania na emeryturę • zna i rozumie zasady funkcjonowania PPK • wymienia zawody i branże, które mają przywileje emerytalne 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, jak forma zatrudnienia wpływa na wielkość i konieczność płacenia składek ubezpieczeniowych • wyjaśnia, jakie czynniki mają wpływ na wysokość przyszłej emerytury i analizuje ich siłę oddziaływania • ocenia zasadność PPK 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku • rozumie i potrafi użyć odpowiedniej argumentacji przy ocenie złożoności systemu emerytalnego oraz analizie możliwych zmian w systemie emerytalnym, np. wydłużenie wieku emerytalnego • zna dodatkowe pojęcia związane z ubezpieczeniami takie, jak np. stopa zastąpienia, karencja czy kapitał początkowy • przedstawia i uzasadnia swoje stanowisko w zakresie obowiązkowości niektórych ubezpieczeń

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
12.	Ubezpieczenia osobowe i majątkowe	<ul style="list-style-type: none"> rodzaje ubezpieczeń gospodarczych cechy ubezpieczeń społecznych i majątkowych ważne zapisy w ubezpieczeniach polisa ubezpieczeniowa 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe ubezpieczenia majątkowe i osobowe wie, które ubezpieczenia są obligatoryjne, a które dobrowolne potrafi wskazać podstawowe cechy ubezpieczeń gospodarczych 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia różnice między ubezpieczeniami majątkowymi i osobowymi omawia przykładowe cechy ubezpieczeń gospodarczych rozumie sens ubezpieczeń jako formy wzajemnego dzielenia się ryzykiem między stronami 	<ul style="list-style-type: none"> dokonuje klasyfikacji ubezpieczeń według przedstawionych kryteriów zna i rozumie wszystkie elementy wpływające na wysokość polisy ubezpieczeniowej rozumie pojęcie indeksacji składki oraz wyjaśnia funkcje Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> podaje zakres omawianych ubezpieczeń gospodarczych rozumie, że ceny polis są zmienne i potrafi wyjaśnić dlaczego podaje przykłady z życia, w których najczęściej występują ubezpieczenia 	<ul style="list-style-type: none"> wie i rozumie, jakie znaczenie ma przeczytanie OWU oraz karty produktu ubezpieczeniowego przed podpisaniem umowy ubezpieczeniowej wskazuje towarzystwa ubezpieczeniowe i samodzielnie porównuje poszczególne oferty, korzystając z różnych narzędzi, np. kalkulatorów ubezpieczeniowych przedstawia i uzasadnia swoje stanowisko w zakresie obowiązkowości niektórych ubezpieczeń

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
13.	Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie. Inwestowanie na giełdzie	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonowanie Giełdy Papierów Wartościowych • zasady inwestycji na giełdzie • indeksy giełdowe 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia instytucje rynku kapitałowego • rozumie, że inwestowanie na giełdzie wiąże się z ryzykiem • wymienia nazwy indeksów giełdowych na GPW w Warszawie 	<ul style="list-style-type: none"> • zna i rozumie zasady nabywania akcji na rynku pierwotnym i wtórnym • wymienia podstawowe zasady inwestowania • wskazuje, które indeksy giełdowe są największe i najpopularniejsze 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcje Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie oraz funkcje kontrolne KNF i organizacyjne KDPW • rozumie, jak działa mechanizm inwestowania na giełdzie 	<ul style="list-style-type: none"> • zna najważniejsze papiery wartościowe, będące przedmiotem obrotu giełdowego • wyjaśnia, jaką ofertę dla inwestorów indywidualnych i instytucjonalnych mają giełdy i rynek kapitałowy • dostrzega powiązania między krajowym i zagranicznym rynkiem kapitałowym • wie, skąd się biorą hossy i bessy 	<ul style="list-style-type: none"> • zna i wie, w jakich sytuacjach powinno się stosować określone typy zleceń • potrafi oszacować poziom ryzyka związany z inwestowaniem na giełdzie i wymienia najważniejsze giełdy świata • interpretuje zasady inwestowania i wskazuje, jaki wpływ na podejmowane decyzje inwestycyjne ma typ postaw wobec pieniędzy

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
OSOBA PRZEDSIĘBIORCZA NA RYNKU PRACY							
14.	Planowanie ścieżki rozwoju zawodowego	<ul style="list-style-type: none"> wybór kierunku rozwoju kariery zawodowej analiza rynku pracy predyspozycje zawodowe typologie osobowości zawodowej cel zawodowy planowanie ścieżki kształcenia work-life balance 	<ul style="list-style-type: none"> wie, jakie znaczenie ma rozwój kariery zawodowej rozumie, że osobowość ma wpływ na wybór zawodu wyjaśnia, czym jest cel zawodowy i zna etapy ścieżek rozwoju zawodowego dostrzega znaczenie koncepcji work life balance 	<ul style="list-style-type: none"> sporządza bilans swojego potencjału zawodowego wymienia typy osobowości według Johna Hollanda wykonuje prostą analizę rynku pracy wie i rozumie, jakie znaczenie w określaniu celu zawodowego ma technika SMART omawia poszczególne etapy edukacji i ich wpływ na wybór drogi zawodowej podaje przykłady realizowania koncepcji work life balance w praktyce 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia swój bilans i wprowadza do niego niezbędne korekty i usprawnienia charakteryzuje poszczególne typy osobowości i podaje przykłady zawodów, w których dany typ się najlepiej sprawdzi wykonuje szczegółową analizę rynku pracy, korzystając między innymi z barometru zawodów określa swój cel zawodowy techniką SMART 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi wskazać konkretne cechy i umiejętności, wynikające z typu osobowości, i określić ich znaczenie w definiowaniu celu zawodowego analizuje oferty pracy i wyciąga wnioski, jakiego rodzaju kompetencje twarde i miękkie są najważniejsze na wybranych stanowiskach pracy wykonuje samodzielnie podstawowy plan kariery edukacyjnej i zawodowej 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku wskazuje inne koncepcje, badające osobowość człowieka, i interpretuje ich znaczenie dla świadomego ustalania celów zawodowych wykonuje samodzielnie długoterminowy plan ścieżki rozwoju zawodowego i przedstawia go na forum klasy ocenia realne możliwości związane z wyborem ścieżki kariery, w zakresie finansowym, organizacyjnym i społecznym

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
15.	Poszukiwanie pracy – selekcja i analiza ofert pracy	<ul style="list-style-type: none"> • metody poszukiwania pracy • analiza ofert pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • zna instytucje oraz pośredników rynku pracy • wskazuje przykład metody poszukiwania pracy • wymienia cztery główne elementy analizy rynku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak należy się przygotować do poszukiwania pracy • wyszukuje dostępne oferty pracy w internecie i rozumie, jakie dokumenty należy przygotować, aby móc aplikować 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi szczegółowo określić swoje oczekiwania wobec pracodawcy i odpowiedzieć na ogłoszenie o pracę • zna, rozumie i stosuje zasady bezpieczeństwa, związane z rzetelnym sprawdzeniem informacji o pracodawcy • dostrzega nowe trendy, mające wpływ na rynek pracy, takie jak np. fair trade 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wady i zalety poszczególnych metod poszukiwania pracy, wykorzystując w tym celu np. analizę SWOT • ostrożnie podchodzi do ofert, gwarantujących szybki zarobek niewielkim kosztem pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku • wskazuje najczęstsze błędy, jakie popełniają osoby szukające pracy • przeprowadza analizę współczesnego rynku pracy • wskazuje wady i zalety pracy w kraju i za granicą oraz omawia kompetencje i doświadczenia zawodowe, które daje praca w kraju i za granicą

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
16.	Poszukiwanie pracy – dokumenty aplikacyjne	<ul style="list-style-type: none"> CV list motywacyjny portfolio charakterystyka możliwych trudności w znalezieniu pracy 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze dokumenty aplikacyjne zna zasady grzecznościowe i organizacyjne, związane z wysyłaniem dokumentów aplikacyjnych do pracodawców podaje przykład barier po stronie pracodawcy i pracownika 	<ul style="list-style-type: none"> omawia najważniejsze zasady sporządzania CV rozumie, że list motywacyjny jest uzupełnieniem CV dostrzega, że w niektórych branżach niezbędne jest portfolio omawia przykładowe przyczyny i skutki trudności w znalezieniu pracy, leżące po stronie pracodawcy i pracownika 	<ul style="list-style-type: none"> omawia zasady sporządzania listów motywacyjnych; przygotowuje prostą wersję CV i listu motywacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przykładowe błędy w CV i w listach motywacyjnych oraz koryguje je przygotowuje cel zawodowy oraz zapisuje go w CV dla przykładowego pracodawcy rozumie, że CV jest w pierwszej kolejności oceniany wizualnie, a dopiero w dalszej – merytorycznie wskazuje sposoby ograniczania trudności w znalezieniu pracy po stronie pracownika 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku przygotowuje specjalistyczne CV oraz list motywacyjny na konkretne stanowisko pracy i uzasadnia, jaki jest cel pisania odręcznie listu motywacyjnego wie, jakie znaczenie w CV mają kompetencje i zainteresowania rozumie potrzebę ochrony danych osobowych i zna podstawy prawne, związane z procedurą zamieszczania klauzuli o ochronie danych osobowych

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
17.	Poszukiwanie pracy – rozmowa kwalifikacyjna. Autoprezentacja	<ul style="list-style-type: none"> rozmowa kwalifikacyjna pytania na rozmowach kwalifikacyjnych autoprezentacja 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, kto i w jakim celu przeprowadza rozmowy kwalifikacyjne wie, że należy przygotować się do standardowych i niestandardowych pytań pracodawcy dostrzega i rozumie znaczenie dobrej autoprezentacji 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, że rozmowa kwalifikacyjna to pierwszy etap rekrutacji wskazuje przykładowe pytania, jakie może zadać pracodawca przedstawia przykładowe zasady autoprezentacji wie, że autoprezentacja to umiejętność, którą trzeba ćwiczyć 	<ul style="list-style-type: none"> wie o co może, a o co nie powinien, zapytać pracodawca przedstawia propozycje pytań, jakie na rozmowie może zadać kandydat wskazuje sens niestandardowych pytań na rozmowie planuje krótką autoprezentację na podstawie omówionych zasad 	<ul style="list-style-type: none"> omawia i interpretuje możliwe odpowiedzi, jakie powinien przygotować kandydat rozumie, że w czasie rozmowy ważne są zarówno kompetencje twarde, jak i miękkie wskazuje przykładowe błędy, jakie można popełnić na rozmowie kwalifikacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku wskazuje korzyści i ograniczenia, związane z przeprowadzaniem rozmów kwalifikacyjnych interpretuje przykłady pozytywnych i negatywnych komunikatów pozawerbalnych, wykonywanych w czasie rozmów przez obie strony
18.	Zatrudnienie a samozatrudnienie	<ul style="list-style-type: none"> różnice między zatrudnieniem a samozatrudnieniem prawa i obowiązki pracodawcy oraz pracownika formy B2B nieetyczne zachowania w pracy 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie <i>stosunek pracy</i> podaje dowolny przykład prawa pracownika i pracodawcy, które wynikają z umowy o pracę rozumie, że na rynku pracy występują nieetyczne zachowania zarówno po stronie pracownika, jak i pracodawcy wyjaśnia pojęcie B2B 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje najważniejsze cechy stosunku pracy wymienia trzy rodzaje umowy o pracę omawia zakres praw pracowniczych, dotyczących osób pełnoletnich i młodocianych wskazuje przykłady nieetycznych zachowań pracodawców i pracowników wskazuje rodzaje B2B 	<ul style="list-style-type: none"> omawia większość praw i obowiązków pracownika i pracodawcy wskazuje przyczyny i skutki nietycznych zachowań na rynku pracy podaje przykładowe wady i zalety B2B 	<ul style="list-style-type: none"> dokonyuje analizy porównawczej zatrudnienia i samozatrudnienia omawia sposoby i metody przeciwdziałania nieetycznym zachowaniom na rynku pracy dostrzega znaczenie przepisów prawa pracy w zachowywaniu standardów na rynku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku interpretuje motywacje ekonomiczne i społeczne, jakie towarzyszą osobom decydującym się na samozatrudnienie

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
PRZEDSIĘBIORSTWO							
19.	Zarządzanie przedsiębiorstwem	<ul style="list-style-type: none"> proces zarządzania metody zarządzania przedsiębiorstwem narzędzia zarządzania we współczesnym biznesie 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje cztery etapy procesu zarządzania podaje przykład metody zarządzania przedsiębiorstwem podaje przykład współczesnych narzędzi zarządzania 	<ul style="list-style-type: none"> omawia cztery etapy procesu zarządzania podaje najważniejsze metody i narzędzia zarządzania wskazuje cechy dobrego zarządzania 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady stosowania w praktyce określonych narzędzi zarządzania omawia na przykładach najważniejsze obszary zarządzania wyjaśnia, jakie cele przedsiębiorstwa można osiągnąć dzięki prawidłowemu zarządzaniu 	<ul style="list-style-type: none"> definiuje proces zarządzania jako ciąg powiązanych ze sobą działań, które muszą być logiczne i spójne wskazuje niezbędne kompetencje, jakimi trzeba się cechować, aby zarządzać poszczególnymi obszarami przedsiębiorstwa 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku wskazuje przykłady dobrze i źle zarządzanych podmiotów gospodarczych wskazuje, który z obszarów zarządzania ma znaczenie strategiczne, a który operacyjne
20.	Otoczenie własnego biznesu. Analiza SWOT	<ul style="list-style-type: none"> charakterystyka otoczenia przedsiębiorstwa metody oceny otoczenia przedsiębiorstwa analiza SWOT w ocenie otoczenia przedsiębiorstwa 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia otoczenie makroekonomiczne od otoczenia mikroekonomicznego rozumie, że cechą charakterystyczną każdego biznesu jest zmienność wyjaśnia cel sporządzania analizy SWOT 	<ul style="list-style-type: none"> definiuje otoczenia makro- i mikroekonomiczne oraz wyjaśnia wzajemne zależności między nimi wyjaśnia, co wchodzi w skład otoczenia wewnętrznego firmy podaje przykłady czynników wpływających na zmienność biznesu wymienia etapy analizy SWOT 	<ul style="list-style-type: none"> omawia siłę wpływu i zasięg przykładowych elementów w makro- i mikrootoczeniu przeprowadza prostą analizę SWOT wybranego przedsięwzięcia biznesowego 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje wyniki przykładowej analizy SWOT i ocenia szanse wybranych przedsięwzięć biznesowych w określonych branżach analizuje poszczególne elementy z makro- i mikrootoczenia 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku podaje przykłady działań, jakie może podjąć przedsiębiorca, aby lepiej przygotować się na zmienność biznesu omawia, jak kultura organizacyjna przedsiębiorstwa wpływa na makro- i mikrootoczenie

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
21.	Wybrane źródła finansowania działalności przedsiębiorstwa	<ul style="list-style-type: none"> charakterystyka finansowania wewnętrznego i zewnętrznego zalety i wady poszczególnych źródeł finansowania 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady wewnętrznego i zewnętrznego finansowania działalności gospodarczej rozumie, na czym polega dywersyfikacja źródeł finansowania 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, że w pierwszym okresie działalności firma potrzebuje odpowiednich środków finansowych na bieżącą działalność podaje wady i zalety jednej wewnętrznej i jednej zewnętrznej formy finansowania 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia podstawowe wady i zalety każdej z form finansowania potrafi oszacować poziom ryzyka oraz potencjalne korzyści, jakie wiążą się z wyborem określonej formy finansowania wskazuje na ograniczenia w pozyskiwaniu finansowania 	<ul style="list-style-type: none"> dokonuje świadomego wyboru formy finansowania, uwzględniającej charakter planowanej działalności gospodarczej wskazuje znaczenie zachowania płynności finansowej 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku wyjaśnia związek rentowności i płynności finansowej z wybraną formą finansowania podaje przykłady skalowania biznesu
22.	Planowanie finansowe	<ul style="list-style-type: none"> plan finansowy analiza wybranych wskaźników 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, że planowanie finansowe to proces, który zachodzi cyklicznie wie, że plan finansowy ma część operacyjną i finansową wymienia przykład wskaźnika mierzącego rentowność przedsiębiorstwa 	<ul style="list-style-type: none"> omawia poszczególne etapy planowania finansowego wyjaśnia różnicę między częścią operacyjną i finansową rozumie, w jakim celu przeprowadza się analizę wskaźnikową 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega różnice między kosztami i wydatkami, oraz poszczególnymi rodzajami przychodów i dochodów omawia, z czego składają się i co pokazują bilans, rachunek zysków i strat oraz rachunek przepływów pieniężnych oblicza trzy główne wskaźniki rentowności przedsiębiorstwa 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia kondycję przedsiębiorstwa na podstawie poszczególnych wskaźników rentowności analizuje wpływ planowania finansowego oraz innych wskaźników gospodarczych, np. poziomu inflacji i bezrobocia, na prowadzoną działalność gospodarczą 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje przykłady podane w podręczniku podaje przykłady innych wskaźników, oceniających kondycję finansową przedsiębiorstw (np. wskaźników płynności i zadłużenia)

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
23.	Etyka w biznesie	<ul style="list-style-type: none"> społeczna odpowiedzialność biznesu ochrona własności intelektualnej dobrze praktyki antykorupcyjne 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie znaczenie etyki w biznesie wyjaśnia pojęcia odpowiedzialności społecznej biznesu oraz własności intelektualnej przedsiębiorstwa podaje przykłady nieetycznych zachowań w biznesie definiuje pojęcie korupcji 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega szanse, jakie daje przestrzeganie zasad etycznych w budowaniu przewag konkurencyjnych przedsiębiorstwa wyjaśnia znaczenie odpowiedzialności społecznej biznesu oraz własności intelektualnej przedsiębiorstwa podaje przykłady CSR oraz rozumie różnicę między prawem własności przemysłowej a prawem autorskim i prawami pokrewnymi omawia przyczyny i skutki nieetycznych zachowań w biznesie 	<ul style="list-style-type: none"> omawia poszczególne narzędzia CSR wyjaśnia, jaki jest sposób ochrony poszczególnych praw własności intelektualnej i jakie przynosi korzyści rozumie sens walki z korupcją i omawia możliwe praktyki antykorupcyjne, jakie może podjąć przedsiębiorca 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia skuteczność narzędzi CSR rozumie, jakie znaczenie dla całej gospodarki ma ochrona własności intelektualnej przez państwo 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia różnice między działalnością na rzecz CSR a budowaniem własnego wizerunku w ramach PR ocenia zasadność i skuteczność praktyk antykorupcyjnych interpretuje normy ISO i ocenia ich wpływ na budowanie siły przedsiębiorstwa

Numer lekcji	Temat z podręcznika	Pojęcia i zagadnienia (materiał rzeczowy)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
24.	Koncepcja własnego biznesu	<ul style="list-style-type: none"> zasady planowania własnego biznesu 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, że założenie własnego biznesu wymaga pomysłu, środków finansowych i zarejestrowania w odpowiednich urzędach wie, że osoba niepełnoletnia również ma możliwość prowadzenia działalności gospodarczej 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia poszczególne etapy tworzenia koncepcji własnego biznesu zna koncepcję tzw. działalności nierejestrowej wskazuje podstawowe zalety i wady prowadzenia firmy 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, że fundamentalne znaczenie dla powodzenia przedsięwzięcia ma kreatywny i możliwy do realizacji pomysł zna zasadę 4W i potrafi ją przedstawić na prostym przykładzie wie, że do prowadzenia firmy potrzebny jest dobrze opracowany biznesplan wyjaśnia, jak rejestruje się przedsiębiorstwo 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie znaczenie prawidłowego scharakteryzowania i opisu grupy docelowej; potrafi wskazać czynniki wewnętrzne i zewnętrzne, które mogą mieć wpływ na sukces lub porażkę przedsięwzięcia; przygotowuje prosty biznesplan 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice w zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej indywidualnie lub w spółce wskazuje model biznesu adekwatny do posiadanych możliwości finansowych, zasobów ludzkich i struktury organizacyjnej wskazuje przyczyny niepowodzeń wielu przedsięwzięć biznesowych w pierwszym okresie ich działalności